

Zitting 1974-1975

13 287

Tijdelijke verlaging van de inkomstenbelasting en de loonbelasting in het kader van de nieuwe beleidsvoornemens voor 1975

Nr. 5

Memorie van antwoord
Ontvangen 3 maart 1975

Algemeen

De leden behorende tot de fracties van de K.V.P., de A.R.P. en de C.H.U. zijn van oordeel dat het wetsontwerp met zeer grote vertraging is ingediend. Sinds de behandeling van het belastingplan 1975 zijn al weer drie maanden verstreken. Ook de leden van de P.v.d.A.-fractie spreken enige bevreemding uit over het tijdstip van de indiening van het wetsontwerp. Dienaangaande merken de ondergetekenden het volgende op. De teksten voor het wetsontwerp inzake het op 16 november 1974 bekend gemaakte regeringsvoornemen tot tijdelijke verlaging van de loon- en inkomstenbelasting en de daarbij behorende memorie van toelichting, konden uiteraard pas definitief worden vastgesteld na de behandeling in de Tweede Kamer van het eveneens op het tarief betrekking hebbende wetsontwerp 13 102. Deze behandeling werd afgesloten op 4 december 1974. Nadien zijn de stukken ten departemente voltooid en vervolgens behandeld in de vergadering van de ministerraad van 20 december 1974. Op 23 december zijn de stukken aan Hare Majesteit de Koningin aangeboden en tegelijk ondershands ter kennis gebracht van de Raad van State. Naar aanleiding van het advies van de Raad, dat gedagtekend is 22 januari 1975, is ten departemente het nadere rapport gereed gemaakt. Nadat dit op 4 februari is aangeboden aan de Koningin, is het wetsontwerp op 6 februari ingediend.

De leden behorende tot de fracties van de K.V.P., de A.R.P. en de C.H.U. en ook de leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A., stellen de vraag of de omvang van de tijdelijke verlaging van de inkomsten- en loonbelasting in het licht van de huidige economische situatie nog wel als voldoende kan worden aangemerkt. In dit verband wordt gevraagd om recente kwantitatieve gegevens over de verwachte economische ontwikkeling in 1975, alsmede om een aanduiding van eventuele afwijkingen tussen de huidige prognose voor 1975 en die van november 1974, zoals opgenomen in de nota 13 100, nr. 27. Aan het Centraal Economisch Plan 1975 wordt thans nog gewerkt door het Centraal Plan Bureau. Naar mag worden verwacht, zal nog voor het einde van de maand maart een samenvatting kunnen worden gepubliceerd. Aangezien de ramingen nog in beweging zijn, is het de ondergetekenden niet mogelijk, vooruitlopend op deze publikatie, gegevens te verschaffen omtrent de prognoses voor 1975.

Bovendien wordt er op gewezen dat het onderhavige wetsontwerp, wat zijn conjuncturele werking betreft, niet geïsoleerd mag worden gezien, doch moet worden beoordeeld in het kader van het totale pakket van maatregelen ter stimulering van de conjunctuur (nota 13 100, nr. 27), waarvan het een onderdeel uitmaakt. Het gaat hier om een groot pakket van maatregelen, waaraan recentelijk nog nieuwe zijn toegevoegd in het kader van de werkgelegenheidsnota. De uitwerking van dit pakket moet nog vrijwel geheel beginnen. Bedacht dient immers te worden dat er geruime tijd kan verlopen tussen het tijdstip van het nemen van een maatregel en het effectief worden daarvan. Er moet dan ook voor worden gewaarschuwd de effecten van de genomen maatregelen te onderschatten, omdat deze thans nog niet tot uitdrukking komen.

Wat meer in het bijzonder betreft de kanttekeningen die de leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A. plaatsen bij het op 27 november 1974 door de eerste ondergetekende gehouden betoog, zij opgemerkt dat in de stelling dat 'wij' niet van maand tot maand moeten blijven bijstellen, uiteraard bedoeld is dat de wetgever – Regering en Staten-Generaal – zulks niet moet doen. Met hetgeen vervolgens is gezegd, te weten dat 'de Regering' conclusies moet trekken als een iets diepergaand inzicht in de internationale en nationale ontwikkeling mogelijk wordt, is slechts tot uitdrukking gebracht dat de eerstaangewezenen tot het nemen van initiatieven voor wettelijke maatregelen de Regering is. Met de tweede kanttekening van deze leden, te weten dat een nader oordeel van de Regering na enig tijdsverloop hiermee niet in strijd zou zijn, zijn de ondergetekenden het uiteraard volledig eens. Het onderwerpelijke citaat gaat er immers juist van uit dat na het mogelijk geworden zijn van een dieper gaand inzicht, een heroverweging zal moeten plaats hebben.

Met betrekking tot het tijdstip waarop het economische leven zich zal herstellen – waarnaar dezelfde leden vragen – wijzen de ondergetekenden er op dat een uitspraak daaromtrent erg moeilijk kan worden gegeven, omdat het economische herstel in ons land in belangrijke mate afhankelijk is van de economische ontwikkeling in het buitenland. Wat dit betreft is een positieve factor dat in West-Duitsland, waarheen ongeveer één derde gedeelte van onze uitvoer gaat, in de tweede helft van 1975 een opleving van de vraag wordt verwacht.

Voorts zullen in de tweede helft van 1975, naar mag worden verwacht, de genomen stimulerende maatregelen steeds meer effect gaan sorteren, hetgeen tot herstel van de economische activiteit zal bijdragen. Deze factoren zouden wellicht de voorzichtige en voorshands nog voorlopige conclusie kunnen rechtvaardigen dat in de loop van het tweede halfjaar van 1975 de economische activiteit weer een opgaande lijn te zien zal geven.

In antwoord op opmerkingen van de leden behorende tot de fractie van de V.V.D., dat de maatregelen van de Regering meestal te laat komen en te weinig voorstellen, zij er op gewezen dat reeds in de Miljoenennota 1975 een expansief beleid is gepresenteerd. Dat beleid was gebaseerd op de destijds bestaande verwachtingen ten aanzien van de economische ontwikkeling in 1975. Toen in het najaar uit nieuwe prognoses bleek dat de economische vooruitzichten ongunstiger waren dan aanvankelijk werd aangenomen, is de Regering direct met een uitgebreid pakket van maatregelen gekomen. Dit pakket is recentelijk nog uitgebreid met de in de werkgelegenheidsnota aangekondigde maatregelen. Het vergt evenwel een zekere tijd alvorens de effecten van deze maatregelen zichtbaar worden.

De ondergetekenden hebben kennis genomen van de voornemens van de V.V.D. met betrekking tot de vennootschapsbelasting. De Regering blijft van mening dat in de huidige situatie gerichte maatregelen, in het bijzonder ook gericht op steunverlening aan zwakke bedrijven, een veel gunstiger effect zullen hebben dan een globaal werkende verlaging van de vennootschapsbelasting.

Wat de investeringsaftrek in de regio betreft, wijzen de ondergetekenden er op dat zij voor stimulering van de investeringen in de regio in de werkge-

legenheidsnota hebben gekozen voor een versterkte werking van de reeds regionaal gedifferentieerde vervroegde afschrijving. Deze maatregel heeft een belangrijke liquiditeitsverruimende werking en is bovendien uit een oogpunt van eenvoud te verkiezen boven een tevens regionaal differentiëren van de investeringsaftrek. Hier komt bij dat in de vervolgnota inzake de werkgelegenheid (13 318) het instrument van de investeringsaftrek als zodanig ter discussie is gesteld. De Regering acht het niet gewenst hangende die discussie thans dit instrument ten principale te wijzigen.

De omvang en de tijdsduur van de verlaging

Van hetgeen de leden behorende tot de fracties van de K.V.P., de A.R.P. en de C.H.U. opmerken inzake de fiscale positie van de middengroepen hebben de ondergetekenden kennis genomen.

De tot de V.V.D.-fractie behorende leden, die de gedachte van een verlaging van de loon- en inkomstenbelasting ter stimulering van de economie een gewenste vinden, bepleiten het ontnemen van de tijdelijkheid aan de nu voorgestelde maatregelen en ook een verdergaande verlaging van de genoemde belastingen. Met betrekking tot de tarieven die na 1975 zullen gelden, zijn de ondergetekenden van oordeel dat discussies daarover beter kunnen worden gevoerd bij de behandeling van het belastingplan voor 1976.

Andere wijzigingen in de I.B./L.B.

De leden van K.V.P., A.R.P. en C.H.U. brengen nog de suggestie ter sprake de grenzen van de middelingsregeling te wijzigen. Ook van V.V.D.-zijde wordt hiernaar gevraagd. De ondergetekenden blijven van mening dat ter wille van de uitvoerbaarheid de bestaande grenzen gehandhaafd moeten worden. Zij verwijzen naar het gestelde op bladzijde 23 van de memorie van antwoord inzake het wetsontwerp 13 102 (Wijziging van de inkomstenbelasting, van de loonbelasting en van enige sociale verzekeringswetten in het kader van het belastingplan 1975). Omdat verlaging van de grenzen het aantal door de belastingdienst te verwerken gevallen snel en progressief zou doen toenemen, zou zo'n verlaging niet anders dan bescheiden kunnen zijn en daardoor voor de individuele belastingplichtige slechts een geringe lastenverlichting kunnen betekenen. De ondergetekenden verwachten dan ook niet – dit ten antwoord aan de V.V.D.-leden – dat daarvan een bestedingsimpuls van enige betekenis zou uitgaan.

Laatstgenoemde leden zullen uit de vervolgnota inzake de werkgelegenheid inmiddels hebben begrepen dat het kabinet positief staat tegenover een tijdelijke verruiming van de verliescompensatieregeling van de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting. Aldaar is een wetsontwerp aangekondigd waarbij de bepalingen omtrent de zgn. achterwaartse verliescompensatie (carry-back) tijdelijk zullen worden verruimd in die zin dat een verlies niet slechts wordt verrekend met het inkomen, respectievelijk de winst, van het voorafgaande jaar, maar met de inkomens of de winsten van de twee voorafgaande jaren.

De Minister van Financiën,
W.F. Duisenberg

De Staatssecretaris van Financiën,
M.J. van Rooijen